

Enes Halilović
SREDNJE SLOVO

Urednik
Zehnija Bulić

Likovna oprema
Milojko Milićević

Na naslovnoj strani
Huan Miro

Enes Halilović
SREDNJE SLOVO

Interpolacija

Novi Pazar
2016.

ocu

KAKO SAM DOŠAO TU GDJE ME NEMA

Izgubih se.

I krenuli su da me traže.

Kada se vratih,
poslaše me da tražim
one koji su me tražili.

I morao sam da ih tražim
Tu gdje oni misle da sam ja.

Ali ja nisam
Tu.

KONJSKE TEME

1. Samo jednom mogu da te razapnu konjima na repove.
2. I samo jednom Rosinanta kreće u apsurd.
3. Toliko je gradova po Aleksandru Makedonskom,
a samo jedan grad dobi ime po njegovom konju Bukefalu.
4. I samo jednom sedlo pada na sapi konjske i ljudske.
5. I punokrvno srce Šopenovo! Milion taktova može da udari,
a samo jednom majčici da se vrati.
6. I konj Kaligulin. Mogao je stotinu puta ući u Senat,
a samo jednom u istoriju.

SULDE

Željan slave,
krvolok iz Mongolije, Džingis Kan
krenu da se najede tuđeg straha
pa spali gradove i porobi narode
od Žutog mora do Jadrana
od Sibira do Bagdada

i svake noći, pred njegovim šatorom
bio je poboden sulde – duhovni bajrak.
To je koplje za čiji šiljak su vezane
grive najbržih konja.

Tu, ispod oštrice, među grivama,
na vjetru je odmarala Džingis Kanova duša.

Tako i vijekovima nakon njegove smrti,
Mongoli u hramovima čuvali su sulde,
ali 1937. tajni agneti KGB-a prevrnuše svaki kamen
i ukradoše sulde.

Naredba iz Moskve bila je jasna:
drug Staljin želi čačkalicu.

SAN PRVI

Trčim.
Juri me argentinska doga.
Juri me klizavim školskim hodnicima.
Sve kraći moji koraci.
Nigdje vrata. Nigdje prozora.
Potrebna je nebeska repatica. Da sprži argentinsku dogu.
A lavež neka ostane, kao eho, u hodnicima.
Nepotrebna je istorija. Jalova učiteljica.

PRVA STONA LAMPA

ne vidiš moju stonu lampu. nikad. jer se linije njene forme stapaju sa tišinom i sa poderanim zrakom svjetlosti, jedinim sinom, prodiru kroz ilo. poslužujem: pohovan mozak, peršun i kozji sir. to je sve što je trenutno ispod stone lampe. i šta ti znaš o kolektivnim predstavama? ukraden je fenjer Diogenov. to nije moj problem. tribuni i lopovi nose fenjer dok noću krađu kokoške. moju stonu lampu vezao sam sa tri lanca i četiri katanca. tada je osvijetlila moj tekst, a sada sjećanje na tekst.

1993.

FOTOGRAFIJA PRVA

gle,

Prometej
ptice davi
ispod pazuha.

PINUS NIGRA

Toga dana,
kad se približih crnom boru,
iz oka mi krenu smola.
I krenuše suze iz hrapave kože četinarske.
Kakva je to muzika bila. Otapanje predrasude
i duboko zamrzavanje. Negdje, u daljini,
sve to je slutio kaktus viđen u starom filmu čijeg se imena
ne sjeća Niko među nama.
U bajci pričaju četiri noge ispod carevog kreveta
i jedna noga ode u svijet. Šta ti znaš o drvetu?
Crni bor služi za žutu štampu.
I žuta štampa javlja: crni bor je ostao bez hlorofila.
Neko struže koru sa crnog bora i koristi je
za potpalu. Zima. Moji prozori od crnog bora
propuštaju vjetrove u sobu.

Crni bor zasađen rukom stručnjaka
i crni bor samorast – u kakavom su odnosu?
ko je od njih plemić, a ko malograđanin,
pitao sam,
toga dana kad se približih crnom boru, pitao sam:
ko spaljuje
crni bor bijelom rukom?

REPORTAŽA PRVA

A smole, bile su neumitne, kao prokapale slavine.
A opet sam mislio na nebeske repatice. Neka je kažnjen
onaj koji sluša.

magla ugleda sebe u ogledalu
i
podiže
se
od
straha.

REPORTAŽA DRUGA*Aladinu Lukaču*

ivica bezdana. nepoznate stope. mutne vode. ugrizak. sablast.
ljudi dolaze na ruglo kao na tržnicu. opšti otpad. Neko odnosi
točak. Neko odnosi šraf. Neko prodaje raspadnut krevet i na
krevetu drhtav san. vidim pedale i na njima odsječena stopala.
slutim neput. višnja naknadno zri. urok je posmatra. spavaju
rasute igračke. slijepi miševi zgranuti onim što vide.

RAZGLEDNICA PRVA

Zima.
Vuci vijuju.
Stabla pucaju.
U selu osam kuća.
Sedam dimova.

PISAK

Oduvijek sam mrzeo željezničke stanice.
 Naročito onaj pisak vozova.
 Peroni. Neko čeka. I taj Neko uvijek si ti.
 Peroni. Neko stiže. I taj Neko uvijek si ti.
 Peroni. Neko odlazi. I taj Neko uvijek si ti.
 Na koju god stranu odeš, nikad se nećeš vratiti.
 Ispraća te onaj pisak koji te čeka.
 Vozovi su brzi i tačni kao sat.
 Ali dan neće noć preteći. I ti
 znaš da je kasno.

PLEME

Pogibe jedan od nas. Metkom pogođen. Izdahnu.
 Ubiše ga u nekakvoj svađi, oko cure, oko međe ili tek onako.

S počastima ispratismo mrtvacu u zemlju.

U mrtvacu je ostao metak
 koji će vremenom osvojiti rđa,
 grebaće ga, neće mu dati mira.

Ustaće on jedne noći
 (kad nas prođe žalost,
 kad budemo siti legli na duške),
 doći će krvave košulje,
 izvadiće metak iz sebe.

*Mene žulja – reći će,
 evo vam ovaj metak,
 vidite šta sa njim.*

NASLAGE

1. Jedan zaboravlja put, drugi pamti bespuće.
2. More preslano i more neslano poštuju formulu soli.
3. Kletva traži prokletog.
4. Jesen. Plod za plodom po tragu ide.
5. Vitgenštajn je zapisao: *jedna od glavnih veština filozofa jeste da se ne bavi pitanjima koja ga se ne tiču.*
6. Zvuci su srodni, tišine raznorodne.
7. Ti koji znaš pitanje ne znaš odgovor.
8. Čemu sve to?

ON, PJESNIK

Kao i Rahelin sin, bačen je u bunar.
Kad ga nađoše – uzeše ga za roba.

Danas polisi ratuju – ko život da mu uzme.
Kad skonča, ratovaće polisi – koji da ga pokopa u sebi.

Sedam mršavih krava
jede ga sedam drevnih godina

A jedno zrno pšenice
iz čela mu izrasta.

Odvojite sad žito od kukolja,
hajde, umijesite hljeb.

IGRA I ZABAVA

U noći, vatra se ukazala. Zavapih:
a ja sam stvoren samo da licem padam na zemlju.

Kad prođe igra,
kad umre zabava,
umirem naivan, mudar se rađam.

Pa nek mi je porod iz kičme izašao,
nek mi je krv iz oka kanula:
kad se približi vatra, brat će se od brata razdvojiti
kao nokat od mesa.

A ja sam stvoren samo da licem padam na zemlju,
a Rumi kaže:
A ja sam samo šaka zemlje kojoj se treba smilovati.

Vatra ima hiljadu kapija – gdje god da uđeš,
izašao si.

Zemlja kroz zemlju,
vatra kroz pepeo,
poezija kroz iglene uši.

PRSA

Majstori zidaju vidik. Lagano. Nečujno spuštaju
Kamen po kamen, da te ne probude.
Sanjao si žilu kucavicu.
Spavao si iza čeone kosti.
Na tvojim rutavim prsima Ibikovi ždralovi, kao u gnijezdu.
Jednom će, svakako, i oni krenuti. I ti za njima.

UGLEDAH

smrt
kako viri
iz auspuha,

osušen
tetrapak
pored puta,

i muhu
slijepljenu za listove
na kojima Hamlet
ubi Polonija.

OGLAS

Povoljno prodajem
francusku mehaničku spravu
u potpuno ispravnom stanju.
Godina proizvodnje 1792.
korišćena do 1977.
Podmazana oko sedamdeset hiljada puta.
Model: Luj XVI.

BUSINESS NEWS

Danas je na berzi
pokazan merkantilistički pjesnik
(više je pisao nego što je čitao).

I prikazan je monetarni udar:
Horacije kupuje Mecenu.
Mecena prodaje Horacija.

Užas! Ovo je kraj poezije!
uzvikivali su brokeri,
mada to nije bio petak 13.

a sa staklenih nebodera,
pjesnici staklenih nogu,
skakali su

u jasno,
u nejasno,
u klan.

SAN DRUGI

Po uglju gazim,
zavejan u oštru dlaku,
sa dva vatrena cvijeta
u očima
i crvenim dlanovima
što zvijezde sahranjuju.
Jeza mi ispunila kosti,
staklena vuna ispunila mi pluća.
I govorim:
probudi me, probudi me među ciframa.

PERJE*Podrimji*

Ti se budiš.

Izdahnuo jastuk, a perje

leti na sve strane.

Leti perje ovog jutra,

leti juče i sutra.

Leti perje.

Goluždrave kokoške nose čupava jaja.

SERVISNE INFORMACIJE

1. Kao radijacija, osvanula je među nama. Kurva.
2. Kao kurva, osvanula je među nama. Radijacija.
3. Kao Potemkinova sela, osvanule su kulise. Među nama.
4. Neriječ lomi tišinu.
5. Dželat ljubi panj.
6. Deveta si rupa na tuđoj svirali.
7. Neka se najede porod. Crvotočna je sofa.
8. A kiše spiraju sve.
9. Sablasti ostaviše imena urezana u kamen. S njima zajedno vraći i tirani.
10. Predznake vidimo, predznake timarimo.
11. Treba nekad Lao Ce da se rodi da bi pročitani bio Lao Ce.
12. Kovač gvožđe pretapa, ali ne i rđu.
13. Zaboravljam.
14. Širi se mišja rupa na oštroj granici zaborava.
15. Noge bez cipela ili cipele bez nogu.
16. Na deponiji nema smeća, samo umjetnici koji ližu kosture umjetnika.
17. U mojoj poeziji pada kiša.
18. Mora da negdje postoji slikar koji slika samo rupe.
19. Zamišljam trag guske u pepelu.
20. Stružemo kraste sa tijela i tako đubrimo zemlju.

SLIČICE

21. Želim biti poput limuna.
 22. Jednog dana leteće knjige kao ptice.
 23. Strofa i prozor su kao žumance i bjelance.
 24. Ujutru hipnoza: posmatraju me dva jajeta iz tiganja.
 25. Na dnu, u morskoj zvijezdi ne postoji sumnja.
6. Istoričari i datum rođenja. Dželiti i datum smrti.
 5. Mlaz mokraće oprezno pada na zemlju.
Kao da istražuje teren.
 4. Promrzla mačka ispod auta sjeća se avgusta,
a ne zna mu ime.
 3. Pisac se pobunio protiv bilješke o piscu.
 2. Cvijet se žali kravi da je ostao bez mirisa, a
iz njenog vimena sipi mlijeko u prahu.
 1. Ovo nikad nikome nisam rekao:
sram jednog kilograma hiljadu grama,
pa ipak ćute.

KAKO JE MRAV UČINIO ONO ŠTO PIREVINA NIJE MOGLA

Orač je dva vola upregao i bičevao,
od jutra do mraka orao.

A žilava biljka je pirevina,
prostrla se po njivi, napregla se,

ali nije mogla zaustaviti volove.
To je gledao mrav, reče *ja ću ih zaustaviti,*

a pirevina se nasmijala dok je plug kidao njeno korijenje
i reče mu *nećeš moći.*

Mrav se uspe uz cipelu, potom uz nogu,
i ujede orača za mošnice.

Dakako, orač zavuče ruku u gaće, jer morao se počesati;
nakratko ostavi ralo, umiri bič, i volovi zastadoše,

a mrav, ponosan, siđe kroz nogavicu
i donese dokaz: čovjek je oruđe.

POTEZI

Zalutah u vašljiv predeo gdje su kisele kiše i oprane trave i gdje sukrvica spermu goni po ulicama, a miševi rogati sudaraju se u slivnicima. Zalutah gdje mudraci dišu u ćelijama a kurjaci pjevaju na gradskim trgovima i gdje se kamen s kamenom tuca. Do ekstaze, do praha. Niz kičmu vremena putovala je noć. Ali jutro. Među svim jutrima i ovo jutro kad vidljiv je zalazak kao što je vidljiv prst pred okom. Uprkos inerciji, ustadoh iz kreveta i otvorih prozor da provjetrim sobu. Tada je ušao zloduh i legao u moju postelju. Čim se zaljuljao u mom snu – vrisnuo je, vrisnuo je tako da se pomjeriše temelji kuće i stubovi stida. I pobježe, ode iza ogledala, iza smisla, ode u gnijezdo kukavice pa ispusti suzu, lako kao što vrana ispušta orah iz kljuna. I morao je sa Heraklitom polemiku da otvori. Ja sam pokušao zloduha na sud da vodim, ali nepodoban pokušaj to bijaše (negdje u daljini jedan ginekolog vršio je abortus nad ženom koja nije bremenita). Zloduh je čekao novu priliku, a jutro je nova jutra prizivalo kao što val nove valove priziva, čekao je zloduh da se okupe zlodusi oko njega, kao carevi oko cara, kao žirovi oko hrasta, imao je naum da izmisli povod, da me rasrdi, ali i taj predeo gdje sam zalutao je konačan. Tumarah i stigoh do zida. Na zidu krvlju ispisujem opis. Opisujem ono što slutim: kako izgleda predeo iza zida. Brojah žito u magacinu vavilonskom. Upitah *gdje je Rim?*

TURISTIČKI PROSPEKT

Da se prospem, želio sam. Niz plodovu vodu u grlo poezije da uđem. U Rim. Ali, puk je razvezao jezik. Senat razvezao pupak. I nakon toga kriknuh (ali ne kao Munk koga je potaknuo vulkan Krakatau). Upitah (ali ne kao Sfinga). Zamukoh (ali ne kao kamen). Vučice, krenuh (po tvojim tragovima) uzvodno. Ali ti me čekaš nizvodno. Sa sedam brežuljaka ti osmatraš kao žirafa sa sedam pršljenova u vratu. Živim kao šumeća tableta. Bezbojan, postojim ovdje i sada. Stih koji bijaše riječ pretvara se u česticu.

1. Horska tišina.
2. Jedan vođa grize kao vuk,
drugi vođa grize kao vaška. Veže ih srodstvo.
3. Biblioteka skače kao kokoš bez glave.
4. Zdrava jabuka u korpi sa stotinu trulih jabuka.
5. Povelja grada obrasla stidnim dlačicama.
6. Dirigentska palica pretvorena u pipetu.
7. Opijum ispod kape.
Opijum u kolima hitne pomoći.
Opijum u mošnicama.
8. Na groblju ovce pasu.
9. Arhivska građa prekrivena jestivim pečurkama.
10. Vjetar lista knjigu na đubrištu.
11. Roj crnih noktiju ide iz grla u grlo.
12. Zri kašalj.
13. Jarci mudraci skaču po trgovima.
14. Voda se uvukla u slavinu
kao zmija u rupu.
15. Mnogo zastava, malo ruku.
16. Jata žileta klize niz drumove.
17. Gola kornjača krenula na put.
18. Pčele utopljene u med.

POLEMIKA

Siorane,
ergelo među konjima,

mi, vitezovi, galopirali,
prepirali se: oko metrike i forme,
oko stava i negacije.
Prepirali se. Sve do jutra.

Najzad,
sablasni, umorni,
utonusmo u knjige.

Danas je kopito kao kažiprst,
danas je koplje kao olovka,
a možda je uvijek bilo tako.

VATRE

Eno Herkules!
Sam je pripremio
lomaču
i skočio
u svoju vatru.
A ne kao Đordano Bruno – čekao drugi da mu podlože.

UZ DRUGO IZDANJE

Knjigu Srednje slovo objavio sam februara 1995. godine, prije osamnaestog rođendana, kao srednjoškolac. Imali smo u kući hiljadu maraka, ali je otac ne trepnuvši pet stotina dao za štampanje mog prvencu. Kada sam prvi primjerak uzeo u ruke, postao sam nešto što do tada nisam bio. Odmah sam prestao da treniram košarku smatrajući da sport ne priличи piscu. Danas se smijem tome, ali se nisam pokajao. Vremenom, iako odštampana, knjiga je zrijevala u meni. Pred čitaocem je izmijenjeno i dopunjeno izdanje – uvrštene su i neke pjesme nastale do 2000. godine, a koje se nisu uklapale u koncepciju Bludnog paripa.

E. H.
mart 2016.

O AUTORU

Enes Halilović rođen je 5. marta 1977. u Novom Pazaru.

Objavio zbirke poezije: *Srednje slovo* (1995), *Bludni parip* (2000), *Listovi na vodi* (2007), *Pesme iz bolesti i zdravlja* (2011) и *Zidovi* (2014), zbirke priča *Potomci odbijenih prosaca* (2004) i *Kapilarne pojave* (2006), drame *In vivo* (2004) i *Kemet* (2010) i roman *Ep o vodi* (2012).

Osnovao književni časopis *Sent* i web časopis za književni intervju *Eckermann*. Priče, poezija i drame Enesa Halilovića objavljene su u zasebnim knjigama na engleskom, poljskom, francuskom, makedonskom i turskom jeziku, a proza i poezija je prevedena na engleski, nemački, španski, ruski, arapski, turski, francuski, poljski, rumunski, ukrajinski, mađarski, slovenački, letonski, albanski, makedonski, grčki, bugarski i katalonski jezik.

Halilovićevu dramu *Komad o novorođenčadima koja govore* premijerno su izveli glumci berlinskog teatra Schaubühne 10. marta 2011. godine.

Zastupljen je u brojnim pesničkim i proznim antologijama u zemlji i inostranstvu. Dobitnik je Zlatne značke za doprinos kulturi kao i književnih nagrada „Meša Selimović“, „Branko Miljković“, „Đura Jakšić“ i „Ahmed Vali“, a za urednički rad u *Sentu* dobio je nagradu „Sergije Lajković“.

SADRŽAJ

Kako sam došao Tu gdje me nema	7
Konjske teme	8
Sulde	9
San prvi	10
Prva stona lampa	11
Fotografija prva	12
Pinus nigra	13
Reportaža prva	15
Reportaža druga	16
Razlednica prva	17
Pisak	18
Pleme	19
Naslage	20
On, pjesnik	21
Igra i zabava	22
Prsa	23
Ugledah	24
Oglas	25
Buisness news	26
San drugi	27
Perje	28
Servisne informacije	29

Sličice	31
Kako je mrav učinio ono što pirevina nije mogla	32
Potezi	33
Turistički prospekt	35
Polemika	36
Vatre	37
Uz drugo izdanje	38
O autoru	39

edicija
SENT

Izdavač

Građanski forum

Novi Pazar

Suizdavač

Narodna biblioteka „Dositej Obradović“

Novi Pazar

Štampa

„Ofset press“, Kraljevo

Tiraž

400

ISBN 978-86-7490-030-7

Edicija SENT

- Enes Halilović, *Srednje slovo*, poezija (2016)
Boško Tomašević, *Knjiga o Reneu Šarnu*, studija (2015)
Enes Halilović & Elma Halilović, *Zagonetke*, istraživanje (2015)
Birsena Džanković, *Nefs i ruh*, poezija (2015)
Dragan Marković, *24*, poezija (2015)
Selma Hasanović, *Na početku bijaše stid*, studija o Hasanaginici (2015)
Ilhan Pačarić, *Oniričke pesme*, poezija (2015)
Sonja Šljivić, *Iskazi*, poezija (2014)
Haris Jašarević, *Horor i egzistencija* (2013)
Zehnija Bulić, *Očeva koža*, poezija (2013)
Enes Halilović, *Le bûcher*, izabrane pjesme (2012)
Živorad Nedeljković, *Suprématie de la métaphore*, izabrane pesme (2012)
Aladin Lukač, *Bramaputra*, poezija (2006)
Zoran Zelenika, *Vlati crne trave*, poezija (2006)
Zehnija Bulić, *Topola ni do pola*, poezija (2005)
Jahja Fehratović, *Bedova*, roman (2005)
Vesna Bošnjak, *Hronika flore*, poezija (2005)
Dejan Vukićević, *Bodilo*, roman (2006)
Aladin Lukač, *Gitare morte*, poezija, (2004)
Jahja Fehratović, *Korektor sveznadar*, poezija (2004)

Plasman: + 381 64 15 29 225

CIP - Каталогизacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd

821.163.41-1

ХАЛИЛОВИЋ, Енес, 1977-

Srednje slovo / Enes Halilović. - Novi Pazar :
Građanski forum : Narodna biblioteka "Dositej
Obradović", 2016 (Kraljevo : Ofset press). - 44 str.
; 20 cm. - (Edicija Sent / [Građanski forum, Novi Pazar])

Tiraž 400. - O autoru: str. 39.

ISBN 978-86-7490-030-7 (GF)

COBISS.SR-ID 221702924

